

مقطع تحصیلی: کاردانی ■ کارشناسی □ رشته: روابط عمومی ترم: اول سال تحصیلی: 1398-1399
نام درس: حقوق فرهنگ و رسانه نام و نام خانوادگی مدرس: محمد جواد رازقی
آدرس email مدرس: mohamad.j630@yahoo.com تلفن همراه مدرس: 09211819376

جزوه درس: حقوق فرهنگ و رسانه مربوط به هفته : هفتم هشتم نه ■ دهم □
text: دارد □ ندارد ■ voice: دارد □ ندارد ■ power point: دارد □ ندارد ■
تلفن همراه مدیر گروه :

مراجع اختصاصی دادگستری

علاوه بر دادگاه‌های عمومی که قاعدتا به همه جرایم رسیدگی می‌کنند گاهی مجبور می‌شویم که برای اقامه یک دعوای خاص به یک دادگاه خاص مراجعه کنیم. دادگاه‌های اختصاصی به دعاوی خاصی رسیدگی می‌کنند که ما باید نسبت به آن‌ها آگاهی داشته باشیم. برعکس مراجع عمومی، مراجع اختصاصی مراجعی هستند که صلاحیت رسیدگی به هیچ دعوایی را ندارند به جز آنچه را که قانون رسیدگی به آن را به صراحت در صلاحیت این مراجع قرار داده است. این مراجع به شرح زیر هستند:

۱- دادگاه‌های نظامی

رسیدگی به جرایم نظامی و یا نظامیان نیازمند آن است که قضات این محاکم در این خصوص دارای اطلاعات لازم باشند و این جرایم باید با آیین دادرسی ویژه‌ای مورد رسیدگی قرار گیرد. در حال حاضر نیز دادگاه‌های نظامی در ایران، رسیدگی به جرایم زیر را عهده‌دار بوده و به دادگاه نظامی یک و دو تقسیم می‌شوند:

2- دادگاه‌های انقلاب

دادگاه انقلاب اسلامی در تاریخ ۵ اسفند ۱۳۵۷ با حکم امام خمینی تشکیل شد. سپس بعد از تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به عنوان یکی از دادگاه‌های دادگستری جمهوری اسلامی درآمد. دادگاه انقلاب در مراکز استان‌ها و مناطقی که ضرورت تشکیل آن را رییس قوه قضاییه تشخیص دهد، تشکیل می‌شود و در موارد زیر صلاحیت رسیدگی خواهد داشت:

- همه جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی و محاربه و افساد فی الارض.

-توهین به مقام بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران و مقام معظم رهبری.

-توطئه علیه جمهوری اسلامی ایران یا اقدام مسلحانه و ترور و تخریب موسسات به منظور مقابله با نظام.

-جاسوسی به نفع اجانب.

-همه جرایم مربوط به قاچاق و مواد مخدر.

-دعوی مربوط به اصل ۴۹ قانون اساسی.

۳- دادگاه های انتظامی قضات

دادسرای انتظامی قضات در سال ۱۳۳۱ به موجب لایحه قانونی سازمان دادسرای انتظامی قضات تاسیس شد. دادستان انتظامی در راس دادسرای انتظامی قضات قرار دارد و این دادسرا به تعداد لازم معاون و دادیار و کارمند اداری خواهد داشت. پایه دادستان انتظامی قضات کمتر از ۱۰ نخواهد بود و باید وی دست کم دارای ۴۵ سال سن و ۲۰ سال پیشینه خدمت قضایی باشد و در دوره ۱۰ ساله پایان خدمت، محکومیت انتظامی از نوع درجه چهار به بالا نداشته باشد.

۴- دیوان عدالت اداری

در اجرای اصل ۱۷۳ قانون اساسی، به منظور رسیدگی به شکایات و اعتراضات مردم نسبت به ماموران یا واحدها یا آیین‌نامه‌های دولتی و احقاق حقوق آن‌ها، دیوانی به نام دیوان عدالت اداری زیر نظر رییس قوه قضاییه تاسیس شد. حدود اختیارات و نحوه عمل این دیوان را قانون تعیین می‌کند. هر شعبه از دیوان از یک رییس یا عضو علی‌البدل و هر شعبه تجدید نظر از یک رییس و دو مستشار تشکیل می‌شود. محل استقرار دیوان عدالت اداری در تهران است، اما به تازگی شعبه‌هایی از آن در برخی مراکز استان‌ها نیز ایجاد شده است.

۵- دادگاه های ویژه روحانیت

دادگاه ویژه روحانیت یکی دیگر از مراجع اختصاصی دادگستری است. طبق اصول ۵ و ۵۷ قانون اساسی تا زمانی که رهبر معظم انقلاب اسلامی ادامه کار این دادگاه را مصلحت بداند به جرایم اشخاص روحانی رسیدگی خواهد کرد و پرداخت حقوق و مزایای قضات و کارکنان آن تابع مقررات مربوط به قوه قضاییه است. اعمالی از سوی برخی افراد در اجتماع سر می زند که نظم و امنیت جامعه را بر هم زده و در مواردی نیز حقوق اشخاص دیگر را تضییع می نماید. از آنجایی که سیستم قضایی حافظ منافع جامعه است، دادرها به نمایندگی از جامعه، اقدام به کشف جرم و تعقیب متهم و جمع آوری دلایل نموده تا حقوق افراد جامعه محفوظ و نظم و امنیت قضایی و اجتماعی حاصل گردد.

اما در دادرها نهادی نیست که فقط حامی متضرر از جرم باشد و یا فقط به حفظ و تأمین امنیت اجتماعی بپردازد بلکه مکلف است ضمن انجام امور فوق از متهم حمایت کرده و حقوق فردی و اجتماعی وی را نیز لحاظ نماید. از این رو دادرای عمومی و انقلاب که به اکثر جرایم رسیدگی می نماید از جایگاه مهمی برخوردار است. دادرای نظامی و دادرای ویژه روحانیت در معیت دادگاه های نظامی و دادگاه ویژه روحانیت نیز به جرایم خاص نظامیان و روحانیون رسیدگی می نمایند. البته در همه این موارد اصول حاکم تقریباً یکسان است. جهت اقامه دعوی در دادرها و چگونگی تحقیقات برخی مقررات بایستی رعایت گردد تا از یک طرف حقوق شاکی و اجتماعی و از طرف دیگر حقوق متهم تضمین شود. این مقررات به شرح زیر می باشد.

تلگرام:

@Razeghi1395

ایمیل:

Mohamad.j630@yahoo.com

